

L $\frac{3}{299}$ m/k (81)   L $\frac{7}{334}$ (0)

Nr 124. Hauptkatalog 1890.

Seitens des

Labdarischanas

oder in der

beedribas un wintu augli.

25.10.18
368 20
7/11

Rigā, 1890.

Drufati un dabujami pee „Brahkeem Busch.“

Lehrbataš eelā Nr. 11.

Latv. PSR Valsts Biblioteka
Inv. 56-17145

0310045486

Дозволено цензурою. — Рига,

1890 г.

1. Sachtibas beedriba.

Pirms runajam par labdarīšanas beedribām un par viņu augšiem lai papriekšēji pieņemam to trūkumu, kas trūkst viņām labdarīšanas beedribām — tas ir: *sachtiba*. Kad nu zaur sachtību un taupību var weeglati kļūst pē turības, tad arī zaur to pašu weeglati cēpēs atližinat priekš labdarīgeem mehrkeem. Ja nu zaur sachtību un taupību ir weeglati cēpējams kāpot labdarīgeem mehrkeem, kamdehļ tad nopuhleetes ar leeleem isrihkojumeem, kas jāweenoti ar naudas ischkehrdejumeem? Kamdehļ lai weena rubla dehļ isdod desmits rublus? Kamdehļ laudis wiliinat pē ischkehrdejumeem labdarīšanas nosaukumā?

Katrai labdarīšanas beedribai wajabsetu buht ihstai sachtības beedribai; bet tagad tas: zaur teem daschadeem isrihkojumeem ir gluschi otradi. Tadehļ labdarīšanas beedribām, ja negrib scho wahrdu wolti nest — wisu pirms wajaga kertees pē isrihkojumu masinaschanas; jo zaur to cetaupihš beedreem daschas kapeikas un pat rublus, kas nahšs labdarīgeem mehrkeem par labu, bē isrihkojumu wiliinajumeem. Ka isrihkojumi ir jāweenoti neween ar ischkehrdejumeem, bet arī ar kauschu paweschanu uš ischkehrdejumeem un pat uš mahšsligu naudas iswiliinashanu laudim no kabatas, to peerahda nahkamais stahstinsch apasch nosaukuma „Labdarīšanas beedribas un viņu augši.“

Ei Deewš dotu, ka minets notikuma apraksts atdaritu azis teem, kas lihš schim atdarijuschi maks ischkehrdigai dshwei.

---

2. „Labdarīšanas beedribas“ un viņu augši.

No viņu augšiem jums buhs tos pašti.

Buhs jau ap šahdeem diwdesmit gadeem, ka pa wisu Baltiju isplati juschahš tā nosauktas „labdarīšanas beedribas,“ pē kuru darboschahnam nem tee wisleelā dalību, kuri pašti fewi par wairā isglihtoteem un labakeem turahš, neta tee, kas pē tahm nepeedalahš; tadehļ

nelahds brihnumš, ka tahdu paščuflawefčanos fastopam neween ſcho beedribu ſapulžēs, winu runās un ſarunās, bet ſchis patš uſpubſchanahš garš juhtamš ari wišds Latweeſchu „tautiškōš laikraſtōš.“ Lai paſlatameeš tikai ſcho awiſchu koreſpondenzijās no laukeem, wiſās runās gandrihš tikai no weenas leetas: kur beedribāš tur gaiſma, tur laudiš attihšiti, bet kur to truhtit, tur laudiš wehl ſmol gara tumšibā, tur wiſi nemahziti, meſchoneem lihdsigi. — Kad nu ſchi leeta, ka jau mi-neju, wiſā Baltijā iſplatijuſeeš un eenem deeſgan eewehrojamu weetu, tad gan nebuhš nederigi, kad ſcho beedribu pateeſo darboſchanoš un winu augluš ihſumā tuwaku apluhkojam.

Deewš zilweku radija un eelika to Edenes dahrſā, lai wiſch ſoli pa ſolam ſawam mehrim tuwodameeš peeaugtu un galigi tahdu pilnigumu un godibu ſaſneegtu, lahda pat engeleem nelad naw panahkama un tad dſihwotu muhſchigā, neiſſakami laimigā buhſchanā. Zilwelam ſchi peeaugſchana iſlikahš garlaiziga, wiſch gribeja beſ laika beſ pazeefchanahš „Deewam lihdsigš“ tikt un — frita. Bet Deewš, kaš tal zilweku bij nodomājiš par wiſu augſtako radijumu pazelt, waj wiſch nu ſawu nodomu atmēta, kad zilwekš bij tik nepateizigi pret winu iſturejeeš? Waj wiſch warbuht ſawu reiſ nodomato vlahnu groſija un peenehma zilweku weetā engeleš, jeb rahdija ſawai ſlawai zitu lahdu pilnigaku radijumu? Ne, ne muhſcham mehš to nedrihtſtam no muhſu wiſſpehzigā, wiſuwarena Deewa ſagaidit! Wiſch ka wiſuſtnatajāš Deewš, ſinaja jau preekſch zilweka radiſchanaš, ka wiſch kritiškš, bet tomeht taš to radija, no ſawas neiſſakamaš Tehwa miſleſtibāš, tam tuhlin ahrſtu apſolidamš, kaš wina nahwigo wainu dſe-dinatu. Zilwekš zaur ſawu nepaklauſibu Deewa nodomu gan uſlaweja, bet nelahdi neiſſauza. Jau tuhlin paradihſeš dahrſā wiſch zilwelam apſolija glahbeju un wehlaſu praweefchi no Deewa gara dſihiti, ſcho apraktiija ſlaidraki un ari gaiſchi jo gaiſchi aprahdija, ka Deewš ſawu pirmejo nodomu ar zilwezi naw wiš uſzehliš (iſnihzinajiš), bet gan to rikai no jauna apſtiwrinajiš. Zilweka nepaklauſibāš dehl wiſch tam uſlika ſodu, „ſawa waiga ſweedrōš maiſi ehſt;“ ſche ihſu laiku pazeeſt un mahziteeš un ſawuš grehluš no firde noſchehlot; ſche juſteeš ka ſweſchineekam un lahrot un ar wiſu firde dſihiteeš pehž ihſtaš mahjaš weetaš, pehž winaš walſtibāš, pehž jaukaš paradihſeš, kaš paſau-deta bij.

Nelad naw Deewa griba bijuſe, kà ari neweeenš pateeſš Deewa kalpš naw mahzijiš, ka mums uſ 1) jodſenahš, lai mehš ſchai paſaulē leelu mantu ſakrahtu un tad wiſaddōš ſahrumdōš, beſruhpibā un beſdar-bibā dſihwotu; nelad naw wina griba bijuſe, ka mehš te zitadi juſtoš, kà tik ka ſweſchineeki. Bet waj taš pee mums ari tā ir? Waj mehš ſche wiſuſ labumus un preekuš par neezigeem uſſlatam, dſihdameeš tikai weenam palak — muhſu debefcheligai paradihſei? Al, deemſchehl! ſchi dſihſchanaš pee mums gandrihš pawiſam juduſe! Mehš juhta-

mees schai pafault laimigi un tadehl nelahrojам peh; debeschligas laimes! Mehs schepat tā eerihkojamees, la labprah̄t waj peezus muhschus dshwotum! Mehs te pa „beedribah̄m idshwójamees, ispreezajamees un nemas nedomajam por sawu ihsto mehrki! — Bet schah̄ds meers Deewam reebigs un schah̄da wirsēmes laimiba, Deewa azis negantiba. Lufkosim tadehl ar wifu spehtu, warenā Deewa palihgu peefauldami, no scha isfargatees!

Bet pirm̄s mehs eenaidneeku gribam uswaret, mums to wajaga redset, wajaga wina stah̄wokli un stirumu pasiht. Preeksch scha mums ir drofsch un imanigs islufks — swehti raksti. Palausimees teem, lo wini stah̄sta un tad eesim ari drofschi eenaidneelam pretim, lai laut mums no wina buhtu daschas bruhzes jafanem. Apflatifim tadehl deewwah̄rdu gaismā schah̄s pafauldes meera- un laimibas peedah̄watajas, jau augschā minetas „labdarischanas beedribas.“

Renoleedsams un wiseem redsams darbs un panah̄lums ir, „labdarischanas beedribas“ deewbihjafchanas masinaschanā pee wifas zilwezes bet fewischki pee to beedribu lozefleem un wina apmekletajeem, un scho panah̄t zaur: „swehtdeenu neswehtischanu.“ Sawas radibas paschā pirmā fah̄lumā nowehleja Deews feschas deenas zilwela darbiba; bet septito patureja sawai flawai un godam, un aisseedsa lai laut jeb lo pascham darit, jeb ari zitus kalpinat. Pee wezas deribas laudim schis tika zeeschi eewehrots, lai gan ari swehtdeenas swehtischanu pee Juhdeem Kristus laikā bij, tā wifas zitas deewkalposchanas wihses, tika par tufschu zeremoniju palikuse, tadehl Kristus, kas wifu zilweku firdis imanija, tos par wina leekulibu funija, la tee gan swehtdeenas ah̄rigu swehtischanu eewehrojot, bet sawas firdis tee tablu no scha wifa atrodotees. — Zilwekam pascham nepeeder nefas; wifs las winam ir, tam ir no Deewa dots, — ari swehtdeena, un tadehl winsch to nedriht wiš tā isleetot, tā tas winam pascham wislabaki patiht, bet gan tā, tā tas wina Haditajam pa prahtam. Tadehl katra kristiga zilwela peenah̄lums ir, swehtdeenu parah̄dit ar basnizā eefchanu, swehtu rakstu lasischanu, deewlufgschanu, zitu pamah̄zifchanu un paschubinaschanu us deewbihjafchanu, flimu, nespehjineeku un bah̄rinu apmekleschanu un zitu mihlestibas darbu darischanu; isnehmums sche war buht tika kah̄di atgadidhamees un nenowehrschami notes darbi.

Bet lo tad nu mah̄za schai sinā muhsu „labdarischanas beedribas? Winas teiz, la labakais swehtdeenu laika kawellis esot beedribas apmeklet, lai tur nosflatitos teatra sehmoschanah̄s, luras daubfreis ar Deewa saimoschanah̄m saweenotas, lai tur labi isdanzotos, peedserotos un ar to lihdsi sawu, un Deewa peeschkirto zilwezigo apsinu, jaudeu.

Waj tā danzodami un dserdami mehs jel mas wehl Deewu eedomajam? Waj tā mehs wina flawas deenu zeenigi isleetajam? Waj mehs wif jau esam tif swehti, la mums neah̄das atspirdsinaschanas

no Deewa preefch nahfoschas nedelas zihneem newajaga? Waj pasaulê wairê nelahdu asaru nebirft, kuras buhtu noschahwejamas; waj nelahdu schaubigu firfchu neatrodahs, kuras buhtu preezinajamas? — Af, deemschehl! nekad naw behdigaki schai firâ bijis, kâ tas tagad ir! Kattris lufko tikai few preeku un labumu sagahdat, bet mas fo par otru behda.

„Bet tas jau tad ir muhsu galwenafais mehrkis, truhkumu zeesdameem palihdjet?“ Daschs no beedribas aifstahwetajeem manim atbildehs. Nu, tas jau teefa miktais draugs, kâ tas gan ir juhsu mehrkis, bet pa leelakai dakai tikai tuffchôs wahrdds un uf papihra ween. Kamehr weenu rubli preefch labdaribas atlizina, tur jau defmit ir isgahjuschi uf zitahm isdochanahm, kâ p. peem. preefch teatra eerihfoschanu isdoschanahm, aktereem, bufetes u. t. t. Un ja ari uf wifu scho nefkatitos, tad prafifim, zil tahdam rublim, kuru meita waj dehl ar asarahm no wezaku nabadsibas iskaulejuschees; un fainneefs otram parahdâ palizis un tadehl ar gruhtu firdi beedribai atdewis, fo deenestneefs fubri gruhii wairakas nedelas pelnijis un beedribâ weenâ wafarâ istehrejis, un sawu weegsprachtibu ar ruhktumu noscheho. — Waj tahds ar asarahm flazinats rublis fanehmejam kahdu fwehtibu nefibs? Muhsu Pestitajs mahza, ka tikai tahda dahwana ir fwehtibu nefoscha, kuru zilweks labprahctigi, bei mehlaas noschehlofchanas dod. Muhsu veenahfums ir saweem truhkumu zeesdameem brahleem palihdjet. Bet preefch tam jau mums newajaga tadehl defmit rubktu beedribai atdot, lai weens rublis atliktu fo isdalit, bet to mehê waram, waj nu paschi, kattris par fewi darit, jeb wislabaf zaur sawu draudses ganu ka tur nelahdi leefi nowilkumi un isdewumi nenahf, bet muhsu dahwanu truhkumu zeesdamee wifu dabu.

Kristigas tijibas pirmajo gadu pastahwefchanas laikôs nebij nelahdu „labdarifchanas beedribu,“ bet tomehr truhkumu zeesdamee bij pulku labaki apgahdati, kâ tagad ar wifahm beedribahm. Kristigas basnijas dibinataji un apfopeji, — apustuli, redsedami, ka wini ween newar draudses eefchejas un ahrigas darifchanas ispildit, eewehleja preefch pehdejahm draudse ustizamus, fapratigus wihrus, kuras par diakoneem nosauza. Scheem nu bij par wifas draudses pasauligahm wajadsibahm jafina, bet itin fewifchki par nabageem. Toreis neisrihfoja wis draudse teatrus un dantschus, lai buhtu nabageem fo dot, bet kattris nodewa sawu dahwanu labprahctigi, waj nu bislapam jeb ari diakonam un kuras nebij fo dot, tas tapa no draudses waditajeem uf gawefchanu usajinats, lai zaur scho fo preefch nabageem atlizinatu. Ja kahdreis radahs leelaka wajadsiba, tad gaweja wifa draudse, lai tiktu truhkumu zeesdameem brahleem palihdjets. Kattris scho darija ar leelako mihlestibu, apfinadamees, ka wifsch to wis nedara zilwekeem, bet sawam mihlam Pestitajam. Xeweens ari zitadi nedomaja un schahdu palihdsibas pasneegfchanu uskattija par sawu leelako

veenahkumu un nabagus par tahdeem, zaur kureem bij eefvehjams bagateem tift. „Kahda brihnifchliga maina!“ iftauz lahds toreifejs mahzitajs, „bagatais dara nabagu ar sawu mantu bagatu un fchis atkal wiru ar sawahm luhgschanahm!“ — Kad lahdureis lahds Romanas waldbneeks — kristito wajaschanas laifds — no lahda diakona pagehreja wifus draudses dahrgumus isdot, fasauga winsch no draudles apgahdatos aklos, klibos un nefvehjneekus un fazija: „Redft, fchee ir muhsu wisleelaka bagatiba!“

Schahda labprahtiga truhkama zeeteju apgahdaschana ir tilai pareifa, kurai Deewa fwehtiba veemiht, bet newis zaur dantscheem un teatreem falafitai naudai. Deewa toka ir wisfpehziga; winsch war weens pats wifus truhkumu zeesdamus apgahdat, bet winsch muhsu starpa tahdus peelaidis, lai muhsu pallausibu pret wina baufscheem pahrbauditu, bet tahdas naudas, kuru mehš teatrds un ballēs tilai preeksch paschu ispreezaschanahs, bet newis preeksch nabageem dewufchi, tahdas naudas Deewam newajaga! Lai mehš dodam daudfi jeb mas, bet mums wajaga finat, kahda kahrtiba Deews to wehlahs un tadeht mums jaeewehro „pallausiba, kas Deewam labaki patihl. ka upuris.“ Ta dahwanu dofschana, ka ari fwehtdeenu fwehtifchana un lamehr „labdarifchanas beedribas“ to ne-eewehros, tilmehr winas nebuhs wis labu daridamas beedribas, bet gan wifa launa fakne, buhs bailigs augonis pee tautas meefas un gara! Lai wolti nezeram ka ar leekahm pafaules gudribahm ko panahfim, ka ar wahrdeem „isgliftiba“ un „gaifma“ ween tahlu tifim; ja muhsu firdis ir tufschas no ihtas gaifmas, no ihtas isgliftibas, kahdu tilai mums Deewa gars war mahzit. Un tas notiks newis uf ballehm un teatreem esot, bet tif zaur deewbihjigu dschwofchanu un pareisu fwehtdeenu fwehtifchanu.

Pee wezas deribas laudim fwehtdeenas nefwehtifchana, tika ar nahwi nosodita. Tas pats fahf jau ari pee kristiteem tur parahditees, kur fwehtdeenu nezeeni. Tahdeem zilwekem pehz wiru nahwes naw nefas zits fagaidams, ka tilai muhschiga nahwe un pasufchana un ari jau fche laizigi tahds wifam dailam, wifai dschwibai nomiris, winam wairs naw nelahdas dschwifchanaahs, nedf juschanas uf deewbihjaschanu, nekahdas mihlestibas uf Deewu, bet winsch tilai luhko sawai meefai un tahs kahribahm dschwot un iftift. „Lai ehdam un dferam, jo riht jau buhsim pagalam!“ Jeb ar otreem wahrdeem: „Zilweks jau weenu muhschu ween dschwot, tad ar wajaga usdschwot!“ Tahdi ir tagadejee fakamee wahrdi. Bet kristigais brahli, mahfa, behds no fchahdeem negantneekem, behds un melle glahbschenu tilai pee sawa Bffitaja, lamehr wehl fchehlafstibas laifs preeksch tewim ir, lamehr wehl neatflan breefmigais wahrds „par wehlu!“ un nu wifs preeksch tewim muhschigi ir subis! —

Beedribas isrihlojumus tahlaki apflatidami atradifim, ka tur leelu lomu spehle „dferchana.“ Tapat ka beedribahm „labdariba“ ir

tikai par apsegu, lai viņas kailās meefas neredzētu, tapat arī dzird par beedribu labo puķi to usteizot, — snams tikai no pašu beedribu dalībniekiem — ka ta laudis atturot no dzerschanas un frogā pree-
teem un dodot gadijumu, laudim godīgā viņē ispreezatees. Bet ka ar pirmo neeki ween ir, tā jo wairak ar scho. Lai mehš bespartejigi kaut kurā beedribas darboschanā eeslatamees, un mehš atradīsim, ka ta ne-
ween laudis no dzerschanas neattura, bet gan wehl pašubina. Lai nemu is dshwes sahdu peemehru.

Dzirdedams par š. beedribas nekahrtibahm, es rakstiju kahdam sawam draugam, kurch tur dshwoja, lai wiensch manim leetu pla-
schali un pehz pateesibas isfkaidrotu un pehz daschu wehstuku ismaini-
schanas tiklu pee schahda panahkuma:

O O martā 1887 gadā isrihkoja „š labdarischanas beedriba“ ta
nosaukto basaru. Lai gan no waldbibas bij tikai basaram atkauja dota,
tomehr tur notika pilniga islofeschana. Kamehr daschi ap islofeschanu
swihda, labakas mantas zaur wiltigahm loschm fewim peefawinada-
mees, tikmehr ziti gahja apkahrt usmudinadami, lai pirk schnabi un
alu. Tadeht ka schis notika sem „labdaribas“ apsega, tad arī kautini
nekawejahs gadijumu isleetot, un lai gan nebij ne wifai dauds publi-
kas fanahzis, tomehr nodsehra kahdas trihs muzas bairischa, nemas
schnabus un wihna nerekhtnot, kuru arī tapat atklasti pahrdewa. Un
schis wifs notika bes kahdas atkaujas, bes waldbibas patentes!*

Schai pašchā beedribā bij kahds eeradums, alu un schnabi pret
biketehm isdot, bes ka preefsch tam wajadsgā atkauja buhtu, kuras bij
wirfamas pee kaseera. Kad prasija, tadeht tad to tikai tā aplinkus
dara, tad atbildeja, ka pašchi beedri naudu esot salikuschi un dshree-
nus apstallejuschi un tadeht teem ween tas tapat pret biketehm isdods;
bet kad arī kahdam nebeedrim mifejahs biketi pret tuhlin samalsu ee-
dot, nu lo tad tur war darit? Sirgam ir tschetras kahjas tad to-
mehr tas pa reisei kluhp! Al labdariba! Kahda gaischa preefsch-
silhme tewim! Tā tu drihš „isglichtosi“ un „apgaismoši“ wifu
pasauli!

Lai peeteel ar scheem diweem peemehreem. Domaju gan, ka ne-
weens newarehs noleegt, ka ar schahdu klaju peesolischanu, ka pirmā
gadījumā, us „labdarischanas beedribas“ weselibu, leelaka data ta pee-
fuhjahs, ka daschs gan nesinaja, waj wiensch ir nahzis schury fewim
jeb ziteem „labu darit“ un warbuht fewim par peeri sidams ir pra-
sijis, waj wiensch atrodahs frogā, jeb zita kahdā tam lihdsigā weetā.
Un nu no schahda apmulsuscha zilwela, kas nu ir sagaidams? Lai-
kam gan isglichtiba, newainiga un godiga ispreezaschanahs? Kauns
manim ir minet nupat minetas fapulzes nekahrtibas un atgadijumus
isrihkojuma beigās un zeru, ka fattris godigs zilwels arī tos nekahros
inat. Bet kad kahds atsauktos, ka beedribā tal kahrtibneeki, kuru

*Šhee „labdaribas“ darbi nahja gaismā un taisnā toosa peespreeda katram
pshitos „lauroš, —

peenahkums ir par lahrtibu gahdat, tad es tahdam waru atbildet, ka lahrtiba schahda buhshana naw ussurama. Relahrribu daritajs gluh-schi weenlahrschi us tam atfauzahs, kadehl tad wini paschl esot ta peedstrijusch, ka nu gribot ahrâ sweest. Zoprojahm winsch nemahs ar rupjeem draugeem peerahdit, ka laikam winu tikai til ilgi beedribâ zeetusch, kamehr wixam nauda bijufe, bet kad nu to esot nolapuijusch, tad wairs scho negribot u. t. t.

Un tahdâs beedribâs, kur busete eerihkota, waj tur gan labaki eet lâ frogâ? Ne nezaru wis! No ka tad busetes turetajs xentu renti lo par to maksakt, ja tur netiktu dserts? Manim sinams lahds gabijums, kur lahds „sakumu swehtkâs,, par dshreeneem ween tapâ feshdemit rubli eexemti; un schis laikam nebuhs wis eewehrojama-lais gabijums, bet buhs wehl ziti, kas scho pahtrahpa.

Kad nu „labdarishanas beedribâs“ fewim ir mehrti spraudu-schas, starp zitu, ari laudis no frogâ preekeem atturet, tad gan ari winahm wajadsehja gahdat, ka to faeeschanas katris ar flaidru galwu apmekletu, bet newis wehl us labu isdserchanoš passubinât un pee zi-teem peewelkofscheem gabaleem, fawâš programâš labu buseti apsolit. Kamehr beedribâš scho is tawa programa neisslehgs un fawus beedrus pee flaidribâš neusturehs, tikmehr tahs schai sinââ nebuhs par krogeem neween labakas, bet gan wehl slistakas; jo schee peewell laudis fawâš peknaš fawâš maises pehz, bet „labdarishanas beedribâš“ apsinada-mahs un sem labdaribas un newainibas apsega laudis lahrdina; tas ir dauds wairak kas, lâ krodseeneka rebes! — Un es atfahrtoju to paschu augschâ jau reis teikto: Ja lahds domatu, ka schahdai naudai, kuru daschs labs warbuht pehz ar asarahm peemin, jeb fawu peerunataju un usmudinataju, kas wina weeglprahribu sinajis isleetot, lahd un sôda, ka schahdai naudai Deewa swehtiba peemiht, tas tad gauschi wilahs!

Bij lahda swehtdeenâš pehzpusdeena, kad es apmekleju fawu nahburgu. Durwis attaisot manim eestahs bahrschanas skanas ausis. Zibrihnijees metu fawâš azis pa istabu aplahrt, lai eeraudsitu eenaida zehleju; jo fawu nahburgu pasinu par meera mihlodamu zilweku. Wairak istabâ nebij, lâ mans nahburgs B., wina feewa un meita, kura pehdejâ pee manâš apweilshanas pa durwim isshmauza. Atsehdušchamees, manim mahjas-mahte tuhlin nehmahs stahstir, zil zeets tal winâš wihrs esot, ka negribot meitai naudu dot, lo tai us „sakumu swehtleem“ eet, kuruš schejeenes beedriba tagad isrihkojot.

„Bet mihkâ fewin, apdomâ tal!“ B. atteiza, „es jau tewim teizu, ka manim neweenâš lapeikas pee rolas naw, un waj tod lai es fawâš meitâš preeka dehl fawus parahdus wehl paleelinu, furi mani tâ ka tâ jau nospeesch.“

„Kas nu tagad tawus parahdus praša, bet behrns tal newar lâ muzâ nodsihwot!“ feewa eelarsufe atbildeja, „waj tad tu gribi lai

mufu Edina nefur negahjufe tapat nodfihwo la mehš. Jau nabaga behrnam bij deefgan lo ifraudatees kamehr no fchihda nopirka fleiti un nu tagad newari preefch neeka biletēs naudu aifnemtees. Redfi, patš Deewš ir nahburgu ihštā brihdē aifubtijis!" B. feewa uf mani pagreelufees teiza. „paluhdfi, winfch tewim aifdoš kahdu rubli; nahkš rudemš, Deewš doš linuš, aifmafafim fchihdam par fleiti un nahburgam tagad paleeneto naudu.“

Saimneeze beidia fawu weeglo walodinu un fflatijahš uf mani ufwaras apfinigi, itin la gribedama ifpehtit, kahdu eefpaidu winas runas mahkfla pee manim atftahjufe. Eš nelo neteizis ifwilku no labatas pagehrto naudu un tai to pafneedfu. Naudu fanehmufe un pateikufehš wina bij pa durwim ahra un mehš palikam ar B. tikai diwi ween.

Kahdu brihdi abi klufejahm, par notikufcho pahrdomadami. B. nowuhtahš gruhti un tad ufahka walodu:

„Pateefi breesmigs lahftš tagad nomah; wifu zilwezi, bet itin fewifchli Patweefchu tautu. Agrafi, tad eš augu, mehš wifif ufaugam weenlahrfchi, dabigi un tapat ari dšihwojahm. Kattris familijas tehws apgahdaja fawejos ar deeniſchto ufturu, katra nama mahte atkal ar apgehrbu. Wifif bij laimigi un preezigi; wifif bij meerā ar to, kaš furam bij, bet kaš nu ir japeedfihwo? Nu wairš pafchdarinatas drehbes mafā wehrtibā, nu wajaga wifahm pirftu lupatu, lai gan pateefibā daudš fliftaku par pafchauftahm; un tadeht? Nu tadeht la Lejas Leenē tahdaš ir un ari Behrfinu Anna tahdaš pat nopirkufe. Schahm gelibahm deemſchehl ir ari mani behrni par upuri kritufchi, lai gan tam weenmehr efmu pretojees, bet tadeht, la pee feewas ſchai finā nefahdu pabalftu neatrodu, bet gan preteftibu, tad ari naw bijis eefpehjams weenmehr pee fawa nadoma palikt.“

Kamehr meitas bij mafas, wifš gahja labi, netrauzeti, un wifur Deewa fwehtiba manā mahjaš buhſchanā bij manama. Bet nahja tahš pceaugufcho lahrtā, fahla beedribas un balles apmeklet; waja-dseja eri tahm gehrhtees tapat la zitahm, jeb wehl pahrafi, un zaur to manim radahš ifdoſchana uf ifdoſchanaš, un eš neween iftehreju agrafi eekrahto naudu, bet wehl bij parahdi jaeetaifa.

Atgadijahš godigi faimneeki, kaš pehz manahm meitahm prezeja, bet fur nu pee tahdeem ees, kaš beedribas neapmekle, kaš neprot labi danzot, kaš neprot klanitees un lozitees un kaš jo projahm neprot lihds ar ziteem luftigi pee aluš glahſes ufdšihwot, bet tikai lufti un meerigi fawu mahjaš buhſchanu kopj, — kaš tahdi par wihreem! — Bet welti manas abas wezakaš meitas gaidija uf lahroteem putni-neem, lai gan tahš pamahzi; un norahju, tahdaš domas pee malas meft. Pehdigi tahm suda zeribas, un nu gan tahš ar preeku eetu pee apnizinateem bruhtganeem, bet tee jau fen fewim godigas dšihwes draudſenes ifwehlehuſchees un dšihwo ar tahm meerigi un preezigi;

bet sawas meitas, la jau juhs sineet, biju peespeests laist deeneft; jo mahja manim to naw wajadfigs, lai nu rauga paschas fewim maisi nopelnit.

Un kas pee scha wisa mainigs? Pa lelakai dakai beedribas. Tur fanabl wisadi kundsiini, kuri tikai par to preezajahs, ja war lahdu jaunkundsi peewilt, labi issjokot, lai to weh laku par winaš lehtizibu labi issmeetu. Beedribas ari ir ta eestahde, fur weens no otria war labaki modes gekibu noskatitees, fur war israhdit, la weens par otru war finulaku argehrbu eegahdatees un kad pee tam wezafi waj parahdōs eekristu, bet naudu preeksch modes un biketehm wajaga gabdat."

Manš kaiminšch (naburgs) beidsa runat un asaru pehrle parahdijahs wina godigajās azis. Scho wisu jau es sinaju, jo biju pee ziteem wehl sliktalus beedribas eeschanas augtus redsejis, bet patš ihsti nesinu, kadehl wina runa mani schoreis tā fatrizinaja. Es tam speedu roku un flusi no tā atwadijos.

Zeru la schis flats, kas gandrihs katrā vagastā weenmehr no jauna arfahrtojahs, deesjan gaischi runā, zil beedribas ari „modes istureschanahs un usweschanahs gekibu“ pabalsta; zilwekus no dabiga zeka us preidabigo nowilinadamas. Un waj lahds brihnumš, la tahm pee jaunahm, nesamaitarahm, zaur nelahdahm pasaules gruchtibohm nenoruhditahm firdim, isin teizami weizahs domas eepotet, la zilwekam naw wis dšihwe no nopeetnas puses jausslata, bet radina tikai azumirkli dšihwot.

No dauds prahtigu zilweku puses gan dsird flubinaschanas un weenkahršchibu gehrbšchanā, bet tas noslan la atbalsš meshā, tadehl la ir zitada preekschšhme. Tā subd deenu pa deenai Latweeschu lahrtai peemehrigā weenkahršchiba, tā dšihwes weentešibas un patešibas mihlesšiba, un tahs weetā stahjahs islehmota leposchanahs, tā gan apgehrba, la ari usweschanahs šinā; — tā Latweetis atdod šawus dahrgumus pret šaschlihsstoschajahm putahm, weenigi tadehl, la winšch top no šawahm dabigahm un wina raksturam peemehrigahm darboschanahm atrauts un eewadibts pamisam šweschadā dšihwes aploktā, jo nenoleedsami, muhfu beedribas naw latwislas, Latweeschu garam un dšihwes wajadšibahm peemehrotas, bet ir zitu lauschu behrns.

Zil es semju beedribas pasihstu tad gan nesinu neweena isrihlojuma, fur netiktu „danzots“ (deets), ja fur dantschi ne-eenemtu isrihlojumōs wisu eewehrojamašo weetu. Waj nu buhtu tearriš, waj weefigs wafars, waj jautaschanas waj general-sapulzes, waj teatra promes, waj pulu balle u. t. t., wisur teef usrauts polka jeb frankfese, la lai waj grihda nodimd. — Šaprahtigi un mehreni waditu preezaschanos waretu jau sinamōs gadijumōs usslatit par newainigu laika-lawekli bet kamehr wina tahdu raksturu natur, lahda tā tagad beedribās redsama, tad to drošchi war drihsali par trasaschanur, nola

par newainigu laika katwelli usflaitit, fakehrufchees laisch uf rinla so til fpeh, lamehr waj laj sils ap azim metahs. Sweedri pluhst aumalahm un frubtis no ahtras elposchanas waj pufchu plihst, fshahdu danzofchanu, waj scho war par newainigu laika katwelli usflaitit? Ne, ne muhscham ne! Schahds danzofchanas eekarfums ir jau laifliba, netihra laifliba, — tikpat nizinama, la dserfchanas un fahrschu fpeblefchanas laiflibas. Ta la te zilwels eekarfis newar wairf femi fawalдитеes, tapat ari pee tabdas danzofchanas, pahrdabigs dsiniillis zilwefu fagrahbj un jo wairaf winsch danzo, jo wairaf tam prohts uf to flst un tas wehl weenmehr greeschahs, faut tam waj buhtu pee semes jakriht — kas ari ne retums noteel, pee lam pat nahwe eestahjabs; un ar to zilwels saude sawu dahrgako dahwanu — Deewa doto brihwibu un paleel sawu laiflibu noschelojams wehrgs!

Deewa gars, zil wareni tas ari daschreis zaur zilwefu nestrahda, la p. peem. praweefchofchanas, bet winsch nekad nepataifa zilwefu par sawa eepaida neapsinigu wehrgu. la augfcha minetas laiflibas, bet atkauj tam pilnigu brihwibu, waj nu sawa gara eepaidus ifleetot, jeb ari apfpeest. Schahdahm laiflibahm flahbinats zilwefa gars paleel wahjfeh un wehlfaku ir gataws wifahm fahribahm par upuri krist.

Schahdu paschu eestatu par danzofchanu dod mums muhsu Pestitajs, to nosaufdamas par Sodomas un Gomoras preeku. Tikpat flaidri muhsus par to pamahza muhsu basnizas tehwi, Krisostomus, Ambrosius u. z., norahdidami, la danzofchana tilai paganeem peederiga. Lai pallausamees, la peemehram Krisostomus par to fpreesch;

„Deews mums naw preekfeh ta lahjas dewis, lai mehß la geli un trafuki isturetos, bet gan lai mehß peeklahjigi uswestos. Kad pee danzofchanas meefa til nepeeklahjiga stahwolli nostahjabs, zil wairaf zaur to neteel gars apgahnits. Lai neweens nedanzo, ne jaunawas nedß prezejufchees, ne ziti kahdi. Jo preekfeh la tad ir danzofchana wajadfiga. Pee paganu deewkalpofchanahm ir gan dantschi, bet pee mums lai noteel wifs klusu, godigi un tikumigi. Tadehl lai pee muhsu godibahm un kashahm neweena danzotaja neredsam.“

Kahda jita weeta tas patß Krisostomus par danzofchanu runadamß, stahda kristiteem Grodiju par beededamu preekfehimi preekfeh (Mat. 14, 6), kura neefot tilai zaur Jahna nahwi ween apgrehlojufehß, bet ari zaur danzofchanu. „Schis bij diwlahrtigs grehß.“ fala minetais mahjitajs, „newis tadehl ween, la wina danzoja, bet ari tadehl, la wina Grodum ta patifa, la wina Jahna nahwi par algu dabuja. Klaufatees scho juhs jaunawas un prezejufchees, kuri juhs godibas nefaunatees neklahjigi isturetees, danzodami un lehladami, zaur to juhs feeweefchu dsimumu apgahneet!“

Ambrosius par scho paschu leetu fpreesdamß fala, la Jahnis, kurfch zaur jau minetas danzotajas grihu tizis nokautß, lai derot mums peemehram, la lairinadama danzofchana efot wairaf fshahdejufe,

fa zitu flachtbuhdamo besdeewigà neprahtiba un galà faka: „Kas tur war par faunu buht fur danzo, lehka un wingrinahs?“ Rahda zita weeta winsch faka, fa tur audsinaschana esot nedroscha un frischanana wairs ne-esot tahku, fur danzi jau daschi kairinajumi parahdoteeg.

Bet schohdi pamahzijumi nebija wis toreis wehja runati, bet tapa ari raudsits, fa tee ari pateesi dsihwè tikru ispilditi.

Scho wifu eewehrot, buhtu gan wehlejams, fa danzoschanas weeta nahktu ziti laika-kawekli, fur bes teem newar istikt, la p. peem. rotukas etc., furi ta zilwefa garigo un meesigo spehju nenobende. Tad dascha laba tauteete waretu lepotees ar sawu Deewa doto weselibu, tad daschu labu tauteeti neschehligais dilonis, jeb zitas sflimibas ne-gulditu bes laika semes flehpi, kuras tahs weenigi dantschu sahles femim peefawinajahs. Bet it ihpafchi wezakeem wajadsetu sawus lutek-lischnus gan wairaf eewehrot, fa wina ne-eet meesigi un garigi pasuschanà, pee kam nemas newajadsetu us behrnu eerunahm flaukstees, fa tee (wezafi) no tahdahm smallahm eeraschahm nefa nestnot, bet tos peeturet pee patlaussichanas un deewbichaschanas, tad tee paliktu weseli, weseli meesigi un garigi, tad tee buhtu bes wiseem dantscheem un modes gekibahm, bes wifahm beedribahm „peemibligi pee Deewa un zilwekeem.“ Un wezakee! Tas, kursch jums reis behrnus dahwinajis, lai tos preeksch wina walstibas un goda audsinatu un waditu. Tas pats no juhju rokas tos reis atprahhs, bet wai jums! ja juhs neubhseet sawu usde-wumu wiram ra prahtam ispildijuschu un newareseet tos wiram schlihtus un neapghnitus atdot!“

Wehs libds schim esam redsejuschi, fa katris beedribu isrihko-jums der preeksch deewbichaschanas masinaschanas, tas pats ari no teatra salams. Gandrihs wifas Latweeschu teatru israhdes eekriht weenigi swehtdeenàs jeb swehtku deenàs un ja tahm nekahdu zitadu sliktumu neubtu, tad tahs tadeht ween jau ir schahdigas, fa wiru israhdes sagahna ta skunga deenu. Jau es augscha aprahdiju, fa swehtdeena weenigi Deewam un wina flawai peeder un tadeht zilwekam naw nekahdas teesibas, to ar saweem grehzigeeem preekeem sagahnit! Bet daschs warbuht atsaufsees, la israhdes noteekeet wakarà un tadeht wifa deena esor swabada dwehfeles apkopschanai. Bet neeki ween ar schahdahm isrunahm! Kas us teatri taisjees, tam deenà wis neatliks laika Deewa namu apmeklet, tas wehl masaki eedomahs par sawu dwehfeles labklahjibu; wiram noees wifa deena rotajotees un gudrojot, fa patihklamali warehs gehrbtees, fo ar scho fatizees runafi un kahdus glaimus atkal otram sozihhs. Jaunawahm wehl kahda spize japeeschuhj. jeb ari festdeen aismirsufees kahda apfakle jeb manschetes jawsplete un nu schis teel swehtdeen wifis bes kahdas atrauschanahs padarits, ja, pat par paschu deewwahrdu laiku.

Un la tad shahw ar akteereem un ziteem isrihkojumu isdaritajeem? Kad scheem noschehlojameem zilwekeem atleek laifs preeksch sawu

dwehfeldu aplopfchanas, kad wineem wifas fwehtdeenas ar mahzifchanos un farikofchanos ween noeet? —

Dauds afaki, la var danzofchanu, fpreeda wezee basnizas tehwi par teatreem, ffreefchanahm un zihlftefchanahm un nofauza tos par tahdeem preekeem, furi tifai paganeem zif nezif peeclahjigi, bet preeffch kristiteem, kas wifseem wella darbeem atfazijufchi, tee esot negantiba un kas tos apmeklejot, tee tihfchi fewi fagahnot. Lai paklaufamees, fo peemehram flawenais basnizas tehws Tertullians par fcho leetu fpreefch. Wifsch rakfia teatru draugeem:

„Mehs atfalahm juhfu flatu-fpehlehm (teatreem), tadehl ka mums ar teem wairs naw nekahdas dalas, tadehl ka mehš finam, ka tee no netizibas nahl. Mehš negribam uf juhfu trafahm ffreefchanahm, uf juhfu neshklichstahm fpehlehm, uf juhfu flepflawigahm zihlftefchanahm nefa redser, dsirdet, neds no tahm runat; jo neweenam kristitam naw nekahda data pee juhfu neprahtigahm ffreefchanahm, ne pee rupjahm, zihlftefchanahm, ne pee juhfu nekaunigahm israhdehm. Kahdus nekau-nigus darbus yahda uf juhfu bihnehm, kahdus nekaunigus wahrduš tur isruna, kad grib smeeklus taihit! Tadehl ka mehš gribam no wifas neshklichstibas tahlu turetees, tad mehš ari atturamees no juhfu teatreem, furi ir wifas neshklichstibas fapulzes weetas, fur neko labu neredš, ja tas jau zitur naw atrodams. Leelakas patilfchanas tur teef fagatawotas zaur rupjakahm neshklichstibahm, fur kumedianti (akteeri) wifadas negantibas israhda un pee lam feweefchi nemas nekaunahš ja drihsati mahja, nefa teatri nofarst. Neshklichstakahš personas teef uswestas, preeffch lam fpehlehtajus jau no masatnes uf to fagatawo, un tos par to usteiz. Nemas to leetu neveeminot, furahm wajadsetu apflehtahm palikt, lai tahš deenas gaifmu neapghnitu! Ak laut ar waldifchana kaunetos! Ak laut taf wifas kahritas no fchahm leetahm bihtos! Tadehl ka mehš finam, ka katru weltigu un getigu wahrdu Deems teefahš, waj tad mums wajadsetu uf tahdahm leetahm fkatitees, fo taf bes apgrehziabas newar? Ka lai tas, kas zilwekam pa azim un aufim firdi ee-eet, to tapat nefagahna, la tas, kas no mutes ifeet (teef isrunata)? Azis un aufis kalpo zilweka garam un fchis newar tihš palikt, ja wika kalpi ir netihri.“

Kahds ziis wihš, fursch tapat ka Tertullians no wajcheem apu-futeem muhu Kunga un Beftitaja gribu mahziješ, rakfia: „Teatri ir gauschi fpehzigi preeffch firchu nowehrfchanas no pateefibas zela un tadehl pateefigam zilwekam no teem jabehg, tadehl ka wini ir isdomati tifai paganu deeweem par godu. Kas tos labpraht mihto, no ta ir domajams, ka wifsch pateefo deemkalpofchanu atstahjis un peenehmis paganu ceraschas. Teatru israhdes wini plahva no neshklichstibas, no nekaunigas mihlestibas! behdu lugas no afins grehleem un flepflawibahm. Jaunee laudis, furi jauniba labi jawalda un jawada, redš wifas fchahš besdeewibas un teef zaur fchahdeem tehleem wifš

nefaunibā un netifumds pamahziti. — Kam teatru grehki wehl var maseem isliktoš, tas lai doma, ka tur naw nekahda preeka, bet gan rubkta nahwe. Jo kas gan tas ir žits, ka tihšči nahwē skreet, kad dšihwibas zehloni, Deewa schelastibu, pasaude? Baganeem ir masa atbildiba par wiau maldišchanos, tadehl ka wini zaur to nekahdu deribu ar Deewa nelausch. Bet ar ko lai mehš kristitee aishidinajamees? Rums ir sawa tizibas apleeziba un mehš to tomehr ar šho apgahšam. Kur paleel muhšu kristiga tiziba, ja mehš tai tikai tadeht apsolijuschees eestahtees, lai tur jo waital grehlotu, ar to ka mehš spēhles labakas turam, nēka deewkalpoščanas šapulzes un teatrus tā godajam? Teatri un škreeschanas ir tee, zaur kureem tas, kam preeks ir grehlot, waj nu us neschkihstibu jeb šahdsibu, jeb us žiteem notikumeem teel pilnigi ušklubinats. Un daschs sawa wezuma deht to wairs ne-eespeh, tad tak wiemafak teel wina šauna griba šairinata Behdu-lugās teel wezu wejee breešmu šahsti atšahšiti, lai nahšošohs laihōs neaismiršu kas preeksch tam notizis. Zaur to teel katriš pašklubinats domat, ka tas war atkal notikt, kas jau notizis. Un tā teel leetas par preekschšihmi rahditas, lai tahš wairs par grehku netu- retu. Statitojs preezajahš tur to redšot, ko agraki pašlepenibā darijis un mahzahš kas ir un kas naw jadara. Tur mahzahš šauli- bas pahrlahpšchanu, tadehl ka to tur redš un šeeeweete, kura warbuht ar godigahm domahm tur eegahja, isēet no tureenes ar wifadahm neschkihstahm šahribahm, tadehl ka wina zaur atklahtu israhdi tahdas domas tika eepotetas. Ko tur kristits žilweš no šahhdeem šlateem lai tur, kad winsch tos nedrihš pat ne eedomat? Kadehl winam wajaga ap neschkihstibas tehleem nodarbotees, waj warbuht lai sawu šaunu pasaudetu un minetōs grehloš paliktu drošč? Šinams winsch šahro to pahrbaudit, ko tas redšejis. Tadehl tizigeem kristiteem ir tahdi isnihššošči, šamaitadami un Deewa šaimodami šlati ja-atšahj un aušis un azis no šcha šafarga, tadehl ka žilweš war pee ta lehti peerast, ko winsch redš un dšird.” —

Bet waj muhšu šasnizahš-šehwi nespreeda par zeeshi šchaj leetā? Waj teesham teatra nopelnš ir tik šauns? Nu, lai apluhšojam dšihmi!

Neraudšimees mehš us tahdeem šeeeweeshcem — deenesneežehm kuras wifu gruhro gads pelnijumu preeksch „šchahš” isdod ko us teatri eet un nu ar afarahm no draudšenes preeksch bihtes nopir- šchanas naudu isluhšahš; neraudšimees us tahdas šaimneela meitas kurai no wezakeem ar afarahm un bahršchanos atkauja un biketes nopiršchanas nauda jaisšalejahš, tadehl ka teem tahš naw ko dot, bet peekemšim, ka wiš un wišas teel no wezakeem ar leelako labp- rahstibu pašlitas, pat no teem pawaditas un ari wajadšiga nauda lab- prahtigi dota. Neraudšimees jo projahm us nekahrtribahm, kas teatra mahjā, daschā weetā, lihds teatra spēhleschanaš noteel; neraudšimees

us bihnes ir bes mihlestitabas ar fweſchu wihtreel jamihlinahs, jabutfcho-
jahs, tam mihlestitabas un glaimu wahrdi jafaka, lahdus til no pateefi-
gahm juhtahm dſihtai, winai wajaſetu ifrunat. Tas atfahrtojahs wai-
rafas reises un wiſs ſchis preeſſch winas paleel til weenaldfigs, til nee-
zigs, la kura zita, ildeenifchkegi parafra wahrda ifrunafchana. Un
ja nu ſchahdai jaunkundſei wehloku teefſcham jatop lahdam wiham par
dſihwes draudſeni, lahdu mihlestitibu, lahdas juhtas no tahdas gan
warehs ſagaidit, las jau ſawu dabigo prahtu, dabigas juhtas un
zenſchanahs ſen uf teatru bihnes atſtahjuſe? Kad nu wehlfaku dſihwe
neſtahjahs tifai ar glaimeem ween preeſſchâ, la teatri un daudſreis no-
peetnaka ir, la pehz teatra ifrahdes danzis, tad ir bahrfchanahs, Eil-
das un nemeers mahja. Tahdas ſeewas ſrds tad ilgodomahs ilgojahs
pehz agrafas dſihwes un ta buhtu labaf kuras zitam ſawu roku un
ſrds ſneegufe, bet tifai tagadejam wiham ween ne. Waj tadehl lahd
brihnumâ la pehz ſchahdeem ſtateem tad reds laulibas-pahrſahpſchanas,
nemeerus, Eildas un wiſfadas neſchlihtas buhſchanas.

ſchahdas nekretnibas nemahzahs tifai akteeri un aktriſes ween,
bet ari wiſa teatri apmelleddama publika. Tadehl katrs deewibihzigs kri-
ſtigs zilwels, kam ſawas ſrds un mahjas meers mihlſch, lai behg no
ſamaitadameem teatreem, lai behg no „welliſchla laika-laweſka,“ la
lahds godajams wihs teatrus noſauz. —

Ja wiſu ſcho apzeredami, atſlatamees uf augſchâ uſſtahditu praſi-
jumu, waj wezee baſnizas-tehwi par zeefchi par to neſpreedufchi, tas re-
dsam, la wini pateefibu runajufchi un teatru eefpaidus deefgan labi
nopraturſchi. Al lai tadehl palkaufam ſcheem muhſu wadoneem,
kuri kriſtus prahtu itin labi ſaprata, jo tee pahr wiſahm leetahm
tika no muhſu kunga paſcha apuſtuleem pamahziti un ſcheem (apuſtuleem)
tal laikam gan newrens neeedroſchinafees pahrmest, la wini buhtu to
mahzijufchi, las Deewam pa prahtam nebuhtu, las nebuhtu Deewa
griba bijuſe: tahds taifni noleegtu fwehtu rakſtu pateefibu.

No daſchahm wufehm beedribu darboſchanos apſlatijufcheem,
mums newikot zehlahs praſijums, lahdi tad galigi ir beedribu panah-
kumi jeb augli?

Apuſtulis Pahwils Galateefcheem rakſta la ſtarp ziteem, meefas
darbi parahdotees zaur: „elladeewibu, burwibu, eenaidibu, bahrfchanos,
nihdeſchanos, duſmibu, Eildahm, ſchleſchchanos, wiltigu mahzibu, ſkai-
dibu, ſlepawibu, plihſchchanu, riſchchanu u. z.“ un apgalwo, la ſchee
tahdi Deewa-walſtibu ne-eeemantofhot; bet gara auglis eſot: „mihlestita,
lihgmiba, meers, pazeetiba, laipiba, labprahtiba, tiziba, lehnprahtiba,
ſahſtiba.“

Mihlais laſitaj! Zeru la tewim buhs jau daudſreis minets
„ladd. beedribu“ augli itin labi paſiſtami zaur paſcha peedſwoju-
meem, la ari tos buhſi zil nezil fwehriâ no lihds ſchim teifta, tadehl
ſpreed patâ, nupat rahdito deewahrdu ſweegeli preeſſch azim turedams

waj tas peeslaitamas pee „meefas-“ jeb „gara“ augla? Apzel bespar-
tejsigi, waj minas weizina „eenaidu“ jeb „miblestibu!“ bahrschanos
nihdeschanos, dusmibu kildas, fchelschanos, flaudibu“ jeb „meeru, pa-
zeetikibu un lehnprahtibu;“ „pliteschanu un rihschanu“ jeb „fahribu“
u. t. u. t. t.? — Domaju ka neweenam deewbihjigam zilwelam ne
azumirkli nebuhs jafchaubahs, us kuru pusi pahrswards, tadehl fchahs
leetas fihlatu apzerefchanu atstahju pascheem lastajeem. —

„Es nesehschu pee neleescheem, un ar wiltneekem es netinos
Es eenihstu to laundaritaju fapulzes un pee teem besdeewigeem es ne-
feshchu. Es masgaju fawas rokos nenoseesiba un esmu, lungs, ap-
tawu altari. Lai es leeku dsirdet to teifchanas balfi, un fludinaju
wisus tawus brihnamus. Stungs es mihleju tawa nama mahjas weetu
un tawas godibas telts-weetu. Reaisrauj manu dwehfeli lihds ar teem
grehzineekem, nedj manu dshwibu lihds ar teem aismigufcheem-lau-
dim. Gelfch winu rofahm ir negantiba un wizru laba rofa pilna
dahwanu.“

Mehs nupat redsejahm, kahdu eespaidu „labdarifchanas beedri-
bas atstahja pee zilwefa deewbihjafchanas un ari tikumibas sinâ, —
usmetifim us tahm wehl reis azis, apflatidami, zil tahs mums mate-
rila sinâ fshahdigas.

Jau es augfchâ usrahdiu, zil gruhts fegs ir beedribu modes
pabalstifchanas sinâ, bet nemasak tas fajuhtams flaidras naudas isdo-
fchanâ, to isrihlojumos. Ko par lepneem apgehrbeem isdod, tas tal
wehl ir mantas gabals, kas ari wehl daudsreis otrreis geld bet to bee-
dribu isrihlojumos par biketehm, alu, fchuabi u. z. isdod, ta ir muh-
scham pasaudeta nauda; ta gandrihs wisa no tautas-labuma no tau-
tas bagatibas suhd.

Slawenakas un wejakas beedribas uszet fawus beedribas namus,
apgaifmo, apfilda un apkopj tos un eespehj, bes palihdsibas naudu
isdalifchanahm, turas gan warbuht wairak la desmito datu no wiseem
eenahlumem neistaisa, wehl sinamu datu alkeereem, dsjedatajeem, bee-
dribas inwentaram etc. atschirt. War nu gan domatees, kahdahm
naudas sumahm wajaga lopâ fatezet, lai fchahs milstigas isdoschanas
fegtu. Waj tur naw wisam pagastam, ja wisai aplahrtnei nabagai
japaleef, tur tahds zauris maifs pildams? Waj til fchi nebuhs parei-
sâ atflehga preefsch mihklas usmineschanas, tadehl wisi brehj un fuh-
dsahs par gruhteem laikeem? Wairakus gadus atpafak, kad rascha,
ihsti linu, bij labaka, kas semes produkti bij zeena, tad sinams nenah-
zahs til gruhsti ari beedribahm tuhlfstofchus upuret, bet nu kad ustrupes
ahmurs til beefchi ne weent us faimneeku mantahm, bet ari us wisahm
mahjahm un semi danzo, waj nu nebuhtu reis laiks, fcho lectuweni
no plezeem nokratit? Latweefchi! nestatifimees mehs us bagatahm

tautahm nedſ laudim, kuri war miljoneem ſaweem preekeem un meefas ſahribahm upuret! Gewehroſim mehſ ſawu ſemo ſtahwolli un neſneegſimeeſ peh; wiſulodamahm pangſahm, kaſ mums nemaſ nepeeder! Neleeliſimeeſ preekſch paſauleſ, bet gahdaſim ſawahm familijahm meerigu un peeteekofchu iſtikſchanu! Gahdaſim ka ſawas mahjaſ paſchi paturam un diſhwoſim tur deewbihjigi un meerigi, tad eemantoſim miſleſtibu pee Deewa, tad ari tilſim no kaimiru tautahm par meerigu un ſapratigu tautu zeenita! Taſ mums teeſcham wairat ſlawas darihſ, neka newajaſdſiga lepofſchanahſ pa teatereem un ballehm!

Beedribu weizinataji neſ weenmehr wahrduſ muſe, ka wiru galwenakaſis noluhſeſ eſot labu darit, zilwezi aplaimot; bet ka taſh tſikai tuſkſas runaſ ween ir, to mehſ jau redſejahm. Ja wirkeem paſcheem beedribâ nekahdu iſdoſchanu newajaſdſetu, un kad wiſuſ eenahlumuſ waretu tſikai palihdſibai ween iſleetot, tad waretu taſh wehl zeeſt, aſſinadameeſ ka truſlumumu zeeſdameem brahkeem jawalihdſ, bet ne ta tagad, kur zilweku gaſs un manta ta teeſ ſahjahm miſtaſ un nabageem tſikai ſahdaſ druſzinaſ atmeſtaſ.

Ber ka tad lai mehſ nabageem palihdſam, kur tad lai ſawu laiku ihſinahm; jo Deeweſ grib lai truſlumumu zeeſdamoſ apgahdajam un taſ patſ Deeweſ ari zilweka zenſchanoſ radijis, ar zireem kopoteeſ?

Prâſſim ſchai leetâ padomu no Ta, kaſ muſfôſ ſchahdu zenſchanoſ dewiſ un redſt. wirſch mums ar jau bijuſchu un eſoſchu beedribu rahdiſ, kur ſchee abi mehrli ſaſneedsami, — kuru (beedribu) ir Wina namturibaſ noſlehpumu pahrwaldneeki, peh; no Wina Paſcha doteem liſumeem dibinajuſchi un mehſ redſeſim, ka ſchi ir labdarichanaſ beedriba pahr wiſahm „labd. beedribahm,“ lai gan beſ teatreem un dantſcheem, — labdaribaſ beedriba wahrda iſtâjâ ſinâ, ta gan preekſch meefas un dwehfeleſ, ka ari preekſch nabageem un truſlumumu zeeſdameem. Schai beedribâ newar wiſ eeſtahteſ ar rubli jeb puſrubta gada maſkaſ un tad atkal to atſtaht kod grib, ne! te ja-eeſtahjaſh zaur ſahdu ſwehtu un ſwarigu baſnizaſ zeremoniju — ſwehtu kriſtibu — kura pagehr daudſ, daudſ wairat, ka rubli gada maſkaſ, bet par to ari reiſ eeſtahjuſchameeſ, nekad wairſ no taſh newar iſſtahteſ; bet wai tam, kaſ beedribas liſumſ un inſtrukzijaſ labprahtigi neiſpilda! Wai tam, kaſ melle zitâſ mahru beedribâſ ſawu meeru un preeku atraſt un ſchahſ beedribas jaukoſ baudijumuſ aſſmahde. — Katſ ſapratihſ, ka te runaju no kriſtigâſ tizibaſ, no kriſtigâſ baſnizaſ.

Zaur ſwehtu kriſtibu mehſ eſam uſnemti ſabeedribâ ar Deewu un eſam apoſolijuſcheeſ wellam, paſauleſ-preekeem un meefas-ſahribahm atſazit; un ja mehſ ſcho pateeſigi gribam, tad Deeweſ dod ari mums preekſch

tam spehku un šapraschanu, šcho isdariht un te atrast dauds, dauds jau-
lakus baudijumus, ka pafaule mums war dot, — ja tizigs zilweks te
ko šajubt nahlamās gohdibas laimibu, lamehr pafaules vreefi zilweku
nefad pilnigi neapmeerina. Domās, juhtās un luhgšchanās winšč war
uš debefšēigahm augstibahm pazeltees un tur garā lihds ar Jahni pee
šawa Pestitaja kruhtim peeglaustees! Un šchahs juhtās, šcho šaweenibu
ar Deewu, waj šcho lai laupa netihree pafaules vreefi!

Ēdomatu laimi un apmeerinašchanu war tīkai tahds zilweks pee
pafauligeem vreefeem atrast, kas jau deewbihjafchanai miris, jeb remdens
palizis. Neeuens newar diweem kungeem kalpot, weenalga, tam weenam
jeb otram japekerahs; tā ari ihsts deewbihjigs zilweks nebuhs ne muh-
šcham leels pafaules draugs un atkal otradi; neweens teatru- un dan-
tschu mihtotajs, newar nefad labā stahwolkī ar Deewu buht. Dašč,
kam šrds-apsīta taf wehl nekauj gluschi Deewu aisleeht, bet ari paš-
mihliba, pafaules vreefi, modes-lepniba un istīfšchana zilwekeem, nekauj
dantschu sahles atstahht, — gan teiz, ka warot abas weetas ispidiht,
bet tee ir meli! breesmigi meli, zaur fureem tahds zilweks pats fewi
tihšchi peekrahjajs! Wina šrds tam leezina, ka tas tā naw, Jēsus
ari leezina, ka tas tā naw (Mat. 6, 23; Luf. 16, 13). Un ja nu
šchahdam zilwekam ir isdewees šawu šrds balši apspeest un ari muhsu
Pestitaja pamahzibas lahjahm miht, zil tad tahds zilweks tahku nō at-
krišchanas, pawīšam Deewu aisleeht! Ak deemschehl tahdu remdenu ta-
gad leelakā daka šarp kristiteem. — lai gan Jēsus apleezina ka šchahds
stahwolkis esot wišu flīktakajs (Parahd. gr. 3, 15. 16), kuri šawu pul-
zeschanahs weetu un pabalstu beedribās atrod.

Deewa wahrds neatrodam zitadas beedribas tā kristigu hasnizu
un tadehl lai pehz zitadahm nedsenamees. Vreefšch šarostarpigas šatī-
šchanahs, štiprinašchanahs un pamudinašchanahs gan buhtu šarostarpigas
šaeeschanahs gaušchi derigas, bet tad tahdas šapules lai ari deewbihjiba
waditu lai tur nedširdetu dantschus, mustku un gešigas tehršescha-
nas ween. Tahdu šapultšchu derigumu ari ta šunga apustuki jau pa-
šchā šahkumā par wajadšigahm atšinuschi un kristitos šchur tur pulžina-
jušchi, kur wini kopā ehda un dšehra, Deewu šlawedami, — bagatais
ar nabags, augštāis ar sems, — kur tos weena šaite — Kristus mi-
lestiba, kopā šaistija, kur tos nelas ahrihs wcenu nō otra neshēibra. —
Šahds kontrats šarp tagadejahm lepnibas, un šchēlfšchanahs pilnahm
beedribahm un šcho kristigās brahlibās augi!

Šchahdas beedribas ari tagad buhtu wajadšigas un nepezeescha-
mas, lai gan tahs nedrihštetu tā pašahwigās usstahtees un darbotees,
bet kuru peenahkums lai buhtu, šatru kristigu brahli un mahfu, ween-
alga pee lahdas tizibas tas peederetu, rorahdit uš kristigo basni;u, pee
kuros winšč jau nō kristibas peeder un zaur kuras (basnijas) šahrti-
bahm winšč tilai war šwehts tift; tā tad šchahdas šabeedribas lai

katrõ usluhlotu kà basnijãs kalpõnõs jeb palihguõs. Binãs wa-
retu wãdit kaut kursõ deewbihjigõs un sãprãhtigõs zilwekõs, sem fãwãs
draudses mahzitaja usraudsibãs. Schãhdãs beedribãs, Deewa palãufchãnã
wãditãs, buhtu teeschãm swehrtibu nefoschãs un dasch labõs, us abãhm
pufeshm flibojosch draudses lozekliõs tãptu no pasufchãnãs glãhbts. Lai
paslatamees „Brãhtu draudschu“ swehrtibu nefoscho darboschãnõs, kur
tahs bijuschas un kur wehl tagad pastãhw, — kahda starwiba starp
ta apgabala laudim un to, kur min. draudschu nebij un wehl tagad
naw! —

Schãhdãs sãpuljes lai ari buhtu zentrs, kur katrõ kristigõs
brãhliõs, kuru Deews swehrtijis' ari fãwãm nabagãkãm brãhlim wãretu
ko dahwaht un preekõsch tam eezelti wihri lai buhtu widutãji, kãs katram
truhtumu zeesdamãm eenãhkuschãhs dahwãnãs isdalitu. Zaur scho ispil-
ditu Deewa gribu tã gan dewejõs, kã ari fãnehmejs, itim fewischi wehl
tãd, ja dewejõs nedotu atflãhti, bet preekõsch ta buhtu fewischa eele-
fãmã weeta eerihkõta. Dewejõs tãd dotu tãfãi labprãhtigi, bet newis
israhdidamees jeb leelidamees jo zitadãs dahwãnãs Deewãm nepãtãht
(Mat. 6, 1—4, un dahwãnu fãnehmejs tãd ari nebuhtu neweena zil-
weka, bet tãfãi Deewa parãhdneeks un wãna deewluhgõschãnu „Deews
atmaksãtu“ nepãstãhtãmãm dewejãm „gãisãmã“ (Mat, 6, 4). Schãhdi
dahwãta artãwã tãfãi ari tãfãi fãwãm mehrkim isleetãta un tur nenãhku
nekãhdi nowilkumi par musiku, schãrãbi u. z. isdewumeem, kã tãs be-
edribãs noteel un ja laudis tãfãi weenu peektu dãku no ta, schim mehr-
kim, dotu, ko beedribãs isdõd, tãd jau buhtu daudsi lihdses. —

Pirms fãwu rakstu beidsu, newãru atstãht nepeeminejis kahdu
leetu kura gan ihsti sche nepeeder, bet kura tomehr pee deewbihjãschã-
nãs weizinaschãnãs nepeezeeschãmã, proti garigi laikraksti. Latweeschẽem
„tãntisfõ laikrakstu“ ir peeteelõsch flãitõs, bet gariga neweena. Schãi
sãnã gan naw noleedsãmã mahzitãju weenãlõsibã, kureem tãl peekristu,
neweem basnijãs deewwãhrdus fludinãt, bet ari zaur raksteem par kãu-
schu muhschigo labklãhjubu gãhdãt. Kãd tahds daudsums laizigo laik-
rakstu wãr pastãhwet, tãd gan nebuhtu jabãidãhs, kã garigi laikraksti
neãtrãstu lastãtãjus, kur tãl tagad dsird tãfãi daudsi fuhdsjamees, kã tahdu
naw; un par tahdu fãrakstisõschãnu tãl ari nebuhtu jabãidãhs, jo muh-
su mahzitãji ir wisi studejusõchi zilweki un ja nu katrõ tãfãi drusklu rak-
stãtu, — un kursõ ta nedãritu fãwã amãta peenãhsumu apsnãdamees
— tãd ween jau leels wãitrumõs rakstu fãkrãhtõs, nemãs to nerehkinõt,
kã wehl daudsi no tahdeem palihdsõtu, kãs naw mahzitãji, bet kurus
tãpat Kristus mihlestibã dsen, wãnã wihnã-kãlnã strãhdãt. —

3. Scha laika gars.

Reds, ka puhsch schis stabulneeks!
 Klaus ka brehz schis mahksleneeks!
 Tam kahjas jau nodiluschas,
 Un labas jubsmas mirufchas.

Waj sini, kas winsch iraid tahds?
 Waj sini, la to zeenit mehds?
 Tas faukts teel „gars ta schalauka,
 Winsch nesahles ween sehj uf lauka.

Winsch maltawas ar taisit mahf,
 Un fauz lai malej kopà nahf;
 Tahs welna dsirnuus fauzamas,
 Kur nesahles ir matamas.

Ar trihfeem tschetreem gangeem mat,
 Un nodiluschas vrachtus kat;
 Ta laika gars nu darbojachs,
 Un Deewam pakal ehrmojachs.

Scha laika gars newar un newar rimtees ar faweem elles peedahwajumeem. Tas fauz un brehz: lai tif danzodami leh3, tas mat un kat, lai tif wifus ellè wet. Lufsus schurpu, lufsus turpu; schuh-pa schà un luhpa tà. Baronis un mironis, tee abi mehrotees nu fahf. Garonis un meefonis, tee abi politiku dsen. Weenteesigi to reds un dsird, tee tahdahm leetahm aissleds sird'. —

Lids schim scha laika gars puhta islabuleja tilai weenu wifcem pasihstamu isrihlojumu un danzofchanas musiku. Bet nu winsch schzis puhsch ari wehl zitas skanas. Puhsch ari konzertu skanas. Un tahs eet rolu rolàs ar baku, teatru, satumòs iseeschanu un labas raga musikas ar teizamas bufetes skanahm. Jau teel basnizas leetatas par ragu musikas un konzertu weetahm, kur dsed tahs paschas dsesemas, kas teel dsedatas uf teatru bihnehm. Un par schahdu taureschanu leef labi aismakfahf, jo tahdòs brihschòs basnizà teel eelaiisti tilai pret naudinuu ween. Ari kreeina bufete eet lids konzertu dewejeem basnizà. Tur pa watas brihscheem welk pudelehm forkus abrà, ka ischihst ween. Tas ir kas jauns un labs solis uf preekshu. Tad wehl weens treschais isdomajums. Skahdi ahrsemes lungi usgahjufchees ka te Baltijà war rebes dsibt, ari met sawus tihklus. Un schee tihkli ir wifadi: gan ar musiku, gan ar lufsu, jeb ar leeku gresnibu un ari ar rakstneeziibu. Skahds kaunigs baktists teel leetahts pee ahrsemneeku rakstu isplatischanas. Bet schis

wibrõ kaunahõ tifat to wahrdu „baptistõ,” nest. Zitu wifu, ka naudu un godu mekletees winsch nekaunahõ wis. Pat winsch naw kaunejees zita ihpafchumã efofchas grahmatas few peefaminatões. Kara leelõkungs Gistakius; Kristita zilwefa sweschneezibas zelfch; Waj Deemu luhdsi; Nahlat pee Jesus; Puku kurwiti un wehl fahdas zita ihpafchumã buhdamas labi efofchas grahmatas schis wibrõ eedroschinajees few peefawinat un tad ar fawu wahrdu apbrunotas dot isnehfat fawcem kolpõtoreem. Pat us masahm bilditehm, kur usdrukati bihbeles panti atrodahs wina wahrds un wehl schahdã nekaunigã buhschanã: bihbeles panta fkan: nahzeet pee manis wisi apbehdinati u. t. p. un apafsch scheem wahrdeem winsch lizis tudal nodrukabt fawu wahrdu un fawu dsihwes weetu. Nu wifcem apbehdinateem jadodahs tur un tur pee wina, kura wahrds apafschã. Tapat ari ir daschas jaunãs deribas bildites par peemehru. „Kristus tas labajs gans” us biledes un tee wahrdi apafschã: „es esmu labajs gans,” bet apafsch scheem wahrdeem isdeweja wahrds un adrese. Tã tad winsch ir labajs gans. Laudim grehflus un launumus winsch ari kaunahõ usrahdit. Talab wisi wina isdewumi un ari wina kalenderes ir tahdi pasaules behrnu un modes putniãu isdewumi, zaur fureem tas wehl fawu lomõ. Lomõ wekõt tam jagahda laj pasaullei labi patiktu. To ari winsch mihle patõ darit. Ar pasaulneekcem un ar nefizigeem draugõ buht, tas ir wina mihlakajs usdewums. Tadehl fakam fargatees, no tahdeem tihkleem.

4. Waj tahds ir liktenis?

Raug, liktenis, ko nolehmis,
 To tuhdat ir kahds usnehmis!
 Tik liktenis un liktenis,
 Ween tagad esot waronis.

Wairs Deewu nedšird peeminot,
 Neds wina wahrdu flawejoj;
 Tik liktenis un liktenis,
 Ween esot wineem nolehmis!

Tibri brihnums, ka wiseem patihl tas wahrds „liktenis!“ Raj runa ko runadams, ne ko zitu nedšird, ka ween: liktenis un liktenis, esot nolehmis. Weenam šho, otram to, trescham atfal zitu, liktenis nolehmis. Raj jel prahčigs zilweš faka: kas tad tas liktenis tahds ir par kufaini? Raj jel faka: ka šchis kufainis lem, un kahds šchis nolehmejs isflatahs? Tē augšhejo bildi esam til joku dehl te likušchi, gribedami norahdit kahda geliba ir tahdam liktenim dot godu. Bei wehl arween „liktenis un liktenis ir nolehmejs.

Kur tad juhs liktena wahrdu daudšinataji esat atradušchi tahdu beskauwu likteni? Tahds beskauna liktenis ir usmetees prahta laudim par bubuli un nolehmeju! Nost ar tahdeem likteneem! Nost ar tahdeem liktena nolehmunneem! Kristiteem ir weenigi Deewš ween, kas war nolemt un ne kahds liktenis. Waj naw jafaka: at prahtix nahz mahja! Tad nu mihlee laštaji, neleetojeet wairs fawās runās to wahrdu liktenis. Tas ir isaudšis no tahdeem laudim, kas Deewam netiz un tad dehl isdomajušchi Deewa weeta zitu wahrdu. Raj nebuhtu jafaka: Deewš man to tā nolizis, tad wini isdomajušchi Deewam weenu palama wahrdu, un tas ir „liktenis.“ Tad nu tahdu Deewam peeliktu palama wahrdu nepeeklahjahš leetaht Deewa laudim; jo Deewš fawu godu un waru neds fawu wahrdu naw atbewis ne kahdam „liktenim.“ Un naw nekahda wara dota liktenim nolemt.

5. Piktēna nolehmunni.

Diktenim tahds nolehmunš,
 Ka redšams muzas aišwehšums,
 Ko špreedis elles liktenis,
 To flaweht mehds tumsch wihrēliš.

Neds, kahdi laudis liktenim,
 Ir wehrgi elles šfenim!

Tahds nolehmušs ſcheem wihrekeem
No littena lemtš waroneem!

Schee muzas wehlej wihreki,
Kas ſpahrdahš tā ſa negehki;
Tee likteni ween minet mehds,
Un Deewam godu dot negehds.

1. Liktenis nolehmišs ſahdai jaunfundšitei paſaudet ſawuš blufu
fegluš, un ſubrnaxa ſirgam liktenes nowehlejišs tohš atrašt un tani efo-
ſču ſeenu apehšt.

2. Liktenis nolehmišs ſahdai jaunai ſeewinai tišt pee lepnas
zepures. Wihriaxš dema peezi rubli naudas preekš krefleem; liktenis
dewa padomu laj par teem noviršt zepuri. Kad wihriaxš dušmojahš
par ſeewixas pahrgalwibu, tad liktenis dema padomu wihrinam eeteikt
ſa pahſklatijufešs un pahrdomajufešs. Kad wihriaxš behdajahš par
krefleem, tad ſeewinai liktenis nolehma gudru padomu apmeerinat wih-
rinu ar to, ſa buhšot iſišt beš krefleem. Krefluš neweens neredšot,
bet zepuri redšot wišt, un to redšedami laudišs dod godu liktenim, kaš
nolehmišs wihrixam labu ſtahwolli ſa warejišs naudu dot ſeewinai, un
ſeewinai liktenis nolehmišs lepnu zepuri. Abeem, tā ſeewinai, ſa ari
wihrixam paſiſa liktena nolehmušs un wixā nolehmušs padomi.

3. Liktenis bija nolehmišs, memes meitiſai ſaſumušs dabušt
behrnixu un to paſču ari liktenis nolehma laimigi iſišt ſahdā porušt,
kuru ari liktenis nolehma laimigi atrašt un nodot labāš rotāš. Ubi
ſaſumneeki jaunajš tehws ar jauno mahti nu wareja liktenim par godu
braukt otru gadu droſčaki ſaſumušs. Un to ari liktenis teem nowehleja.

4. Liktenis nowehleja, ſahdam fundšixam tišt zeetumā par pree-
zigu dšhwi. Bet tur liktena padomi atkal lihšdeja iſišt ahrā.

5. Liktenis nolehma tehnam eekrist paradbs un pasaudeht mahju, tadeht fa behrni beedribas jauki padfihwoja.

6. Liktenis nolehma muzas wehlejam un teatru spehletajam farunates ar lahdu garigu rakstu lastaju un ta faruna ir schahda :

Muzas wehlajs : kas tahs par grahmatahm, ko tu lasti ?

Garigu rakstu lastajs : Tahs ir grahmatah, kas dod spehreenus tawam liktenim un wina nolehnumeem.

Muzas wehlajs : Waj tas naw listena nolehnumus, kad atgadijabs waronis kas nekauj wairs tahdas grahmatah isdot.

Garigu rakstu lastajs : Ar to wehl naw listena waroniba peerahdita, kad weens fawâ nejehdjiba saimo ko patš nejehdj.

Muzas wehlejs : bet wini faka fa tahdas tuhkfstofch gadu walstibas mahzibas esot Irwingeeschu mahzibas un ne-esot Luterah mahzibas.

Garigu rakstu lastajs : tahs naw ne Irwina ne ari Luterah mahzibas ; bet tahs ir bihbeles mahzibas. Bibhelê naw neweenâ weeta atrodami tee wahrdi, ne Luters ne Irwinsch. Ari naw ne pee weenas. bihbeles pantas peeliktas tahdas peesihmeschanas, kas faka : schahs pantas peeder Luteraneescheem un winah pantas peeder Irwingeescheem. Un kad tahdas apsihmeschanas naw bihbelê, tad es tam netizu, ko wini faka Wini war faziht daudj ko, bet waj tas wis ir taifniba ko wini faka ? Wini ari faka fa kalenderes kalendariums, kursemes un Widsemes tirgi, delfu zeku brauzeeni, tafses un stanziyas ar wiseem stempelmarfu zenu rahdiajeem, grahmatu rahditajeem, fludinajumeem un ziteem kalenderes peesihmejeem fa faules lehtschana noeschana un aptumfchofchanahs pee faules, un mehnes esot Irwingeeschu mahzibas un wina peederjumi. Waj tas ta ir ?

Muzas wehlejs : fur tad wini to ta faka ?

Garigu rakstu lastajs : Redj, sche ir rakts, melns uf balta, kas rahda fa tas wis, kas tani un tani kalenderê atrodahs esot Irwingeeschu mahziba un tahda kalendere pawisam esot aisleedsama. Kad nu tani kalenderê ir wairahl telpas eenemtas ar te mineteem tirgeem un ziteem kalenderes gabaleem, tad tikai wajadseja runat no ta gabala ween, kas buhtu domajams par Irwingeeschu peederumu. Bet kad nu tas wahrds „Irwingeeschu kalendere,“ ar teiktis par wisu kalenderi, tad saprotama un meln uf baltu peerahdama leeta fa wini ari tirgus un delfu zelus apsihmejuschi par Irwingeeschu peederumeem. Redseet, tahda traka un tik akka ir daschu lauschu weenteesiga politika. No tahdas politikas jataifahs wakâ.

Ta tad mehš redsam fa liktenis nolem tikai melns un blehnas ween darit. Un no tahdeem nolehnumeem jafargajabs. Tee kuri satra wahrda gala listena nolehnumus ween leeta, tee ir apbalwoti ar tahdeem negehligeem listena nolehnumeem. No tahdeem jafargajabs, laj wini listena nolehnumi ari nepeeliptu fa nikna fehiga un fa zur fcho mahjibu tas wahrds „liktenis,“ ne-eeweestds runâ.

6. Ehrmoschanahs laiki.

Tagadejee laiki ir ehrmoti laiki. Wifäs leetäs un wifäs weetäs tagad ehrmi un ehrmoschanahs ween redsami.

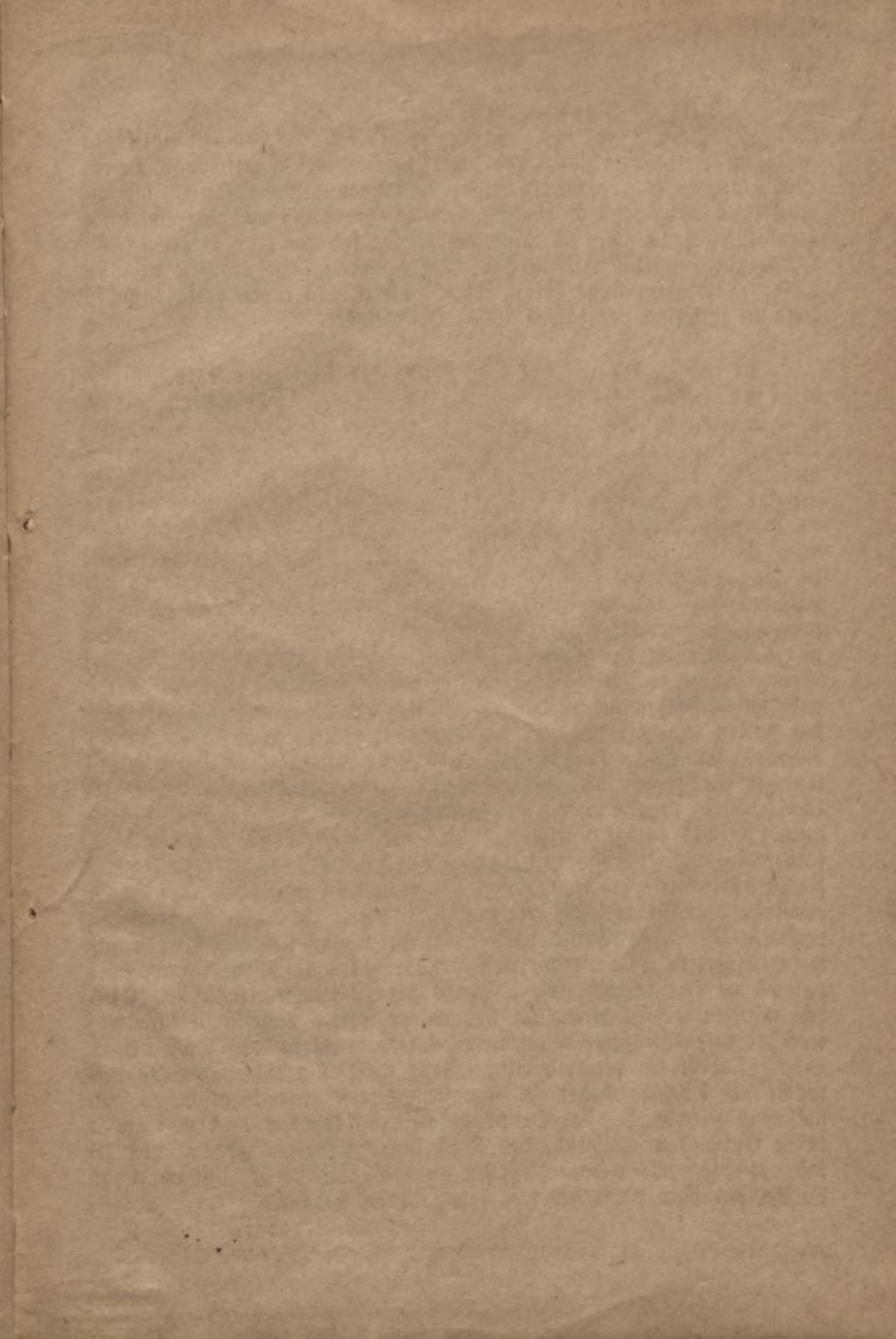
Un fchee ehrmi ar winu ehrmoschanahm ir pascha fahšana preekfchfehles un munsturu mahzibas un fataifschanahs us antifristus laikeem. Wels ehmojahs wifäs weetäs Deewam palak. Ka Elija brauza us debestim, tä ari wels mehgina palak. Utrodahs tahdi sagrositi lautini, kuri no few pascheem tura leelas leetas newis us Deewa wahrdeem dibinajotees, bet pehz launa eedwehfumeem, un tad nodarbojahs ar spiritifsmu. Spiritifsi ir tahdi laudis, kuri nemas netiz ka lahds wels ir, bet wini nodarbojahs ar nomiruscheem gareem un ar magnetifsmu. Tahdi laudis jau skaitahs pee 15, miljoneem un pee wineem skaitahs leela dala mahziti laudis.

No fcheem zetahs tabdas fajuluschas mahzibas, kas pretojahs fwehteem Deewa raksteem. Nabaga lautini, kuri kriht wineem rokä, tee fajuhl un war gan nahkt pee tahdas darbofchanahs, ka dsirdejam par lahdu Someru. Bet ari fchai nebuhschani pafaules behrni prot wainu greest us Deewa wahrdu pateefigeem mihletajeem. Redseet, tee potrimpu un pikolu padeewinataji un wisi tee kas nodarbojahs ar paganu eerafchu ispehtifchanu un flawefchanu, ar schalaila gara, littera nolehmuumu un paschpagodinafchanahm par wairak mahzitakeem un wifadu pafauligu isrihkojumu zeenitajeem — tee ir weena flaka no spiritifsteem.

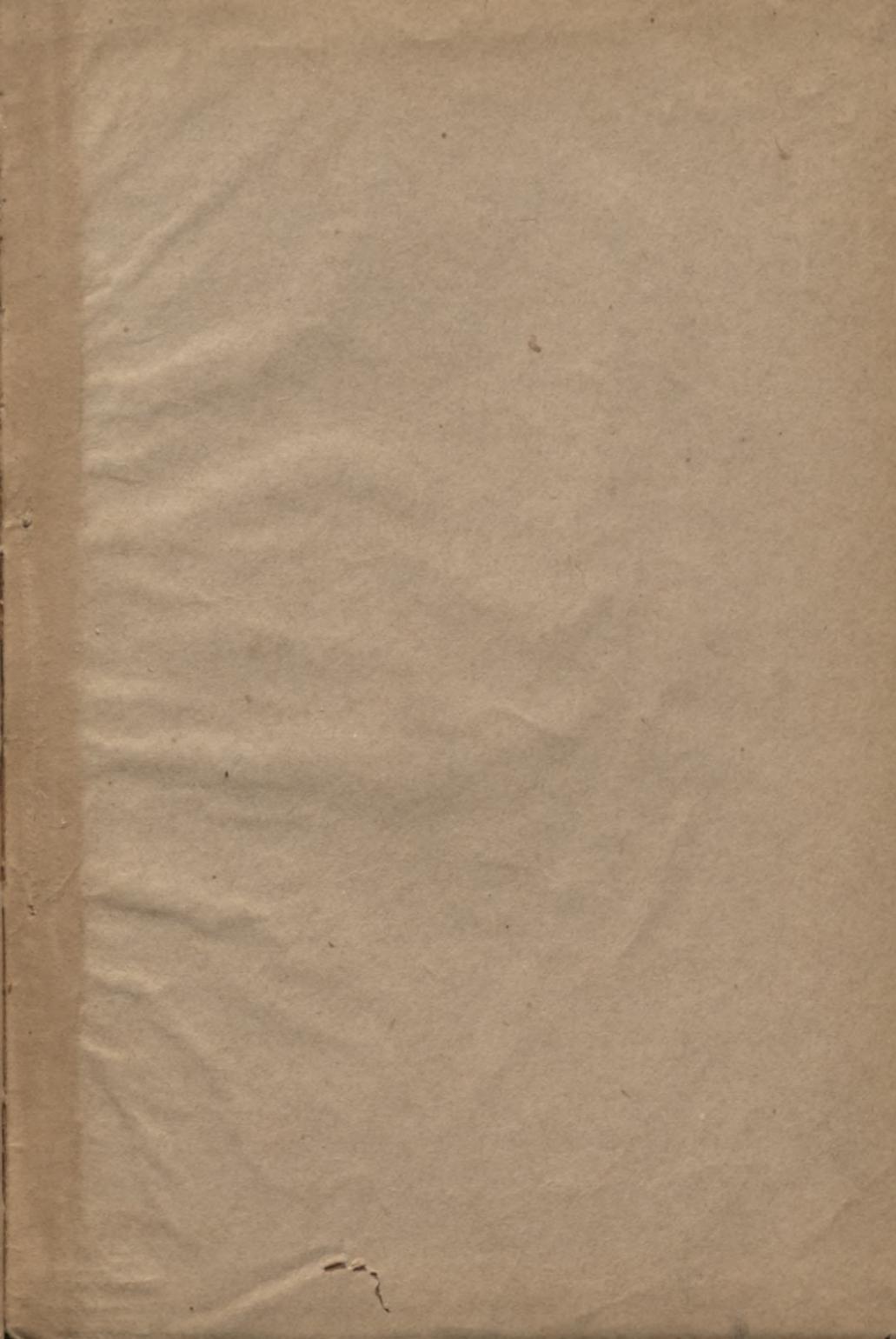
Witi netiz nelahdam zitam garam, ka ween faweem pikoleem un faweem pascheem goreem. To redsedami nabagi lautini un pehz winu preekfchfimehm daridami, fahk tizeht tahdeem pikolu mahneem un fawus mahrus fajauz ar Deewa wahrdeem, kamehr nolliht launa stahwohlt. Bet ar tagad tee tahdi mahflineeki atrodahs kas ar wifadalm burwigi lihdsigahm leetahm nodarbojahs. Laudis leeleem bareem apbrihnoja flaweno gaisa fugotaju un wira semë lehfschanu no gaisa,

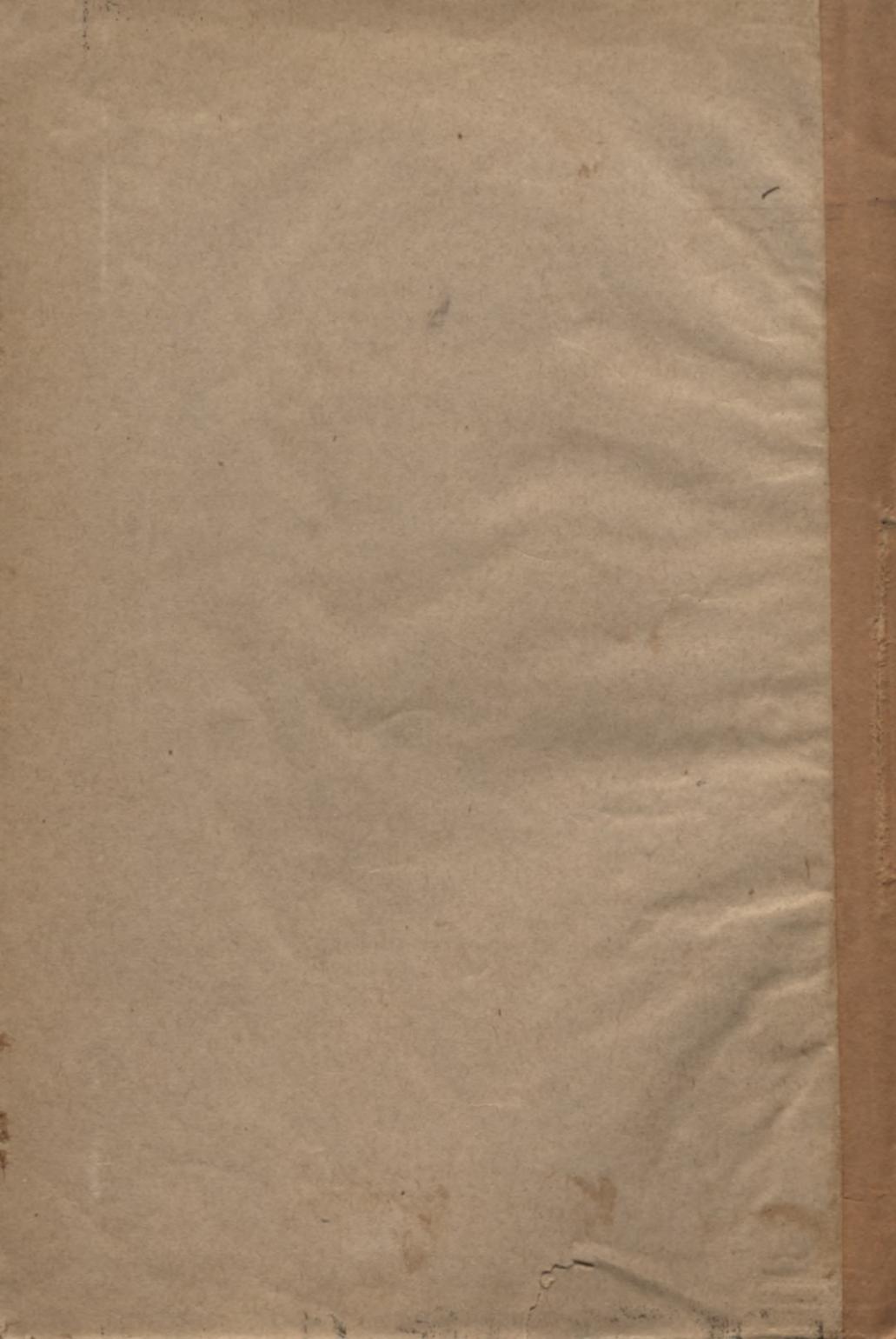
Nedseet, kahdas leetas teel mehginatas eepreelsh. Kad reis notiks ta ka lasam swehtos rakkos, kad pee tizigu augsham zelschanas Deewa laudis brauks us augshu, ka Elija, atshadami scho pasauli, tad ari antikristus mehginahs us augshu braukt; bet wina mehginajumi buhs atpakal krichana. Lai nu wina veederige, kad tee taps mesi us semi, kad leelais engelis Mikelis teem stahfees preti, lai tad tee nelaustu kattu, — wineem buhs derigi tahdi schirmi, ka tagad goisa lugotaji leeta un mehgina pee sawas semē lehshanas.

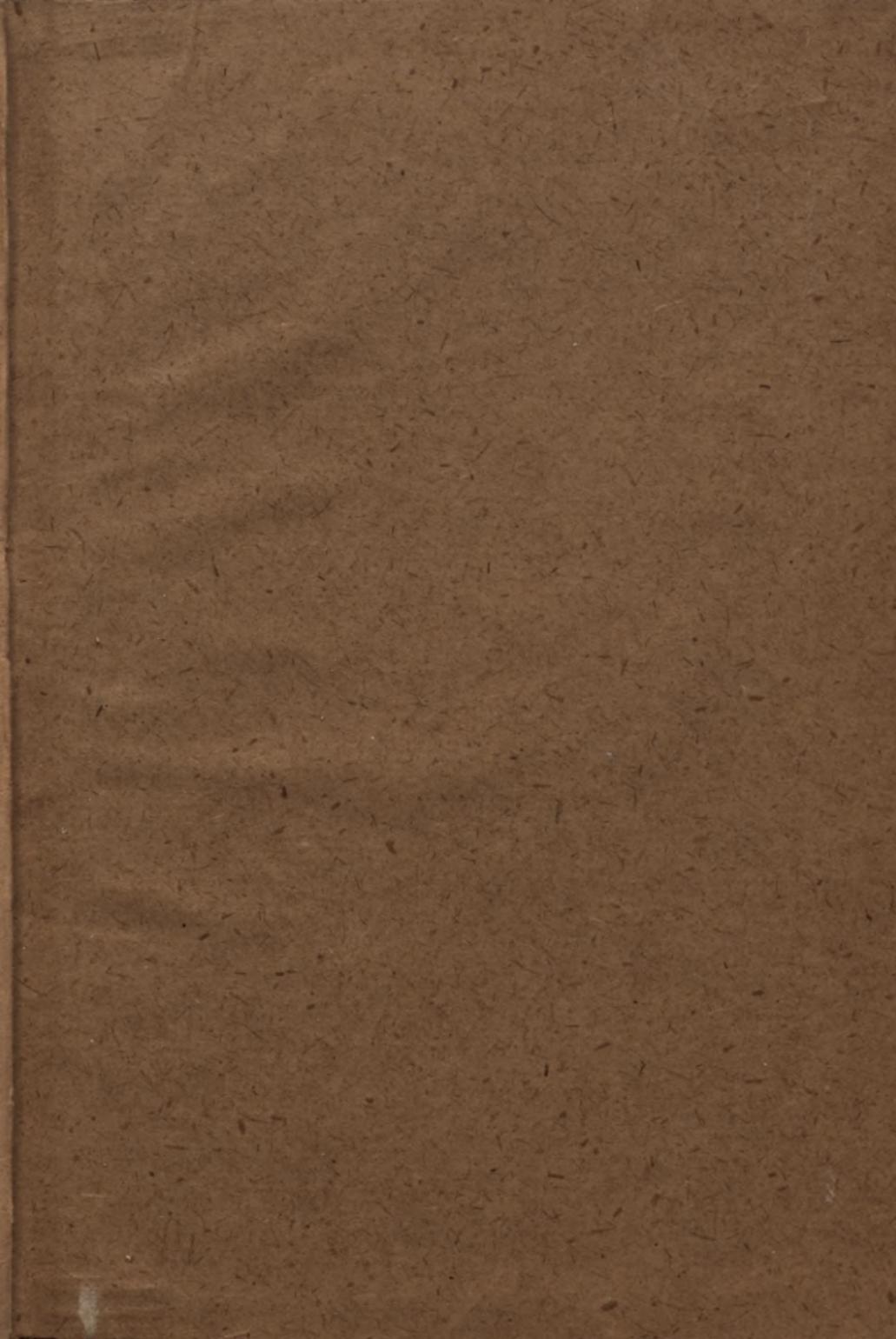
Uf mihlee, kad reis buhs ta stunda kad tee pasaules behrni redsheh to noteekam, kas rakkits Jahna par. gr. par teem nokauteem, furi taps usnemti debesis ka Elija un leeli kauschu bari, wina eenaidneeki flatisees teem palak, tad buhs tapat, ka tagad flatija leelee kauschu bari gaisa brauzeju. Bet tee aishemtee Deewa laudis nenahks waird atpakal sawu mehrki nefasneegush. Wini nonahks bes gaisa lugehm un bes gaisa baloneem pee sawa kunga. Bet wina eenaidneeki, tee furi teem flatisees palak un ari brauks palak, tee kritihš atpakal us semes. Un galu galā tepat us semes dabuhs sawu fodibahs olga. Tahds panahlums buhs teem lautineem. Bet tas zeribas mehrkis furu mehš zaur sawahm grahamatahm apraktijushchi dibinadamees weenigi us Deewa wahrda pateeshbu, tas neshaubisees un teesham buhs par labu wiseem Deewa behrneem. Bet ari schini sinā sahtans pretodamees no abahm pusehm no swehra un wiltiga praweescha pulka zet neslawu schai zeribai un leel zetā wisadus eemeslus. Tee laudis no netizigo swehru pulku fmejabš un nizina swehra dabā tahdu zeribu un tahdus laudis, kas tant zeribā dshwo; bet tee laudis no wiltiga praweescha puses zet schai zeribai negodu un weenu palama wahrdu. Kahds leels wihrs isgudrojis schai zeribai weenu palamu. Un schis palams ir kahda bijushcha mahzitaja Irwinga wahrds. Wisas tizibas schkiras, kuras schini zeribā dshwo teel lamatas par Irwingeem. Scho palamu, kas kahdai apustuku draudsei peeliktš, wini ari gib mums un muhsu grahamatahm peefmehret. Bet ka fatris palams, un fatris lamashanas wahrds zilwetu nesamaita un nepadara par tahdu, kahdu to dehwe, ta ari schis palams un schi nosmehreshana muhs var tahdeem nepadaris. Ihpaschi wineem wajaga weena nosaukuma un weena eemeffa us fura waretu dibinatees ar saweem launeem spreedumeem un ar sawu besdewibu. Tadeht tee newaredami nefahdas wainos ned neparesis ppearhdit ar bibeles wahrdeem — wini kerahs pee lamashana un neslawas zelschanas. Lai Deews pasarga no tahdeem kahdm. Tee ir ta ka Erodus un Pilatus, furi sawā starpā tenaida buhdami De Jesus noteefashanas weenprahgtigi un weenbalstidarija, lids ar tahdu kauschu wezajeem un preestereem sawu launo wadmu.

(-20)

42

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0310045786